

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. VII. De pœnis proprietariorum, divino iudicio illis immissis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

rum una erit pro infirmis & senibus, & pro aliquo coëmendo in diebus sanctis cultius ad victum fraternum: alia pro egenis: tertia pro vestimentis fratrum & puerorum, vel quibusve ad necessitatem monasterii coëmendis. Quatres partes Custos Sacrarii suscipiat, ac, precipiente Abbate, sub testimonio Prepositi vel Seniorum de singulis partibus pro suis necessariis causis expendat. h. d.

CAPUT VII.

De pœnis proprietariorum, divinò judiciò illis immixtis, &c.

REcentebo hïc, quæ ex certis historiis collegi, exempla sat horrenda; quibus Religiosi proprietarii terreantur; paupertatis verò Deo placitæ amatores in bono proposito solidius confirmantur. Proprietarii ponuntur in vili prædicamento ab Authore l. 2. imit. c. 32. §. I. ubi inquit: *Compediti sunt omnes proprietarii, & sui ipsius amatores, cupidi, curiosi, gyrovagi, quærentes semper mollia, non quæ Jesu Christi; sed hoc sepe fingentes, & componentes, quod non stabit.* h. i.

Primitus morte subitanea à Deo puniti ex primis Christianis *Ananias, & Saphiras* ob votum paupertatis violatum, Act. 5. de quo ait S. Scriptura: *Et factus est timor magnus in universa Ecclesia, & in omnes, qui audierunt hæc.* h. i.

I. Libro 6. revelat S. Birgitta c. 35. Christus ostendit huic dilectæ Sponsæ suæ animam alicujus

jus

ius religiosi ad pœnas inferni damnatam, quam diaboli novem novem juribus possidebant, novemque diversis atrocissimis suppliciis æternaliter cruciandam ob 9. specialia peccata in suam potestatem accipiebant. De qua *sextus Dæmon* scil. *proprietatis*, hæc dicebat: Ipse debuit esse pauper in mundo, & nihil proprium habere; sed ipse è contra quasi formica, quæ habere poterat, congregabat. Cui princeps dæmonum dixit: intra eum, & vexa eum cum amaritudine, & fac eum carere omnibus delectabilibus, quæ desiderabat; & pro eis confusionem inenarrabilem, & damnationem indicibilem, & pudorem perpetuum habeat. --- *Septimus autem dæmon*, scil. *Religionis contemptus*, dicebat: ipsa ex regulari disciplina obligabatur ad servandum in omnibus actibus suis constituta tempora; sed è contra, quia omnia inordinata habuit: bibebat enim, & comedebat, quando volebat, dormiebat, & vigilabat, & loquebatur, quando sibi placebat, & omnia absque regulari disciplina agebat; & ideo mea est. Cui princeps dæmonum: quia omnia tempora sua inordinata habuit, ideo unum tempus adveniet ei, quod nunquam terminabitur, in quibus frigus & ardorem patietur sine fine. *h. i.*

II. Hæc novem specialia peccata cum vitio proprietatis in eodem sibi subjecto conjuncta ibidem recensentur, & sunt hæc: I. Superbendo præfert se ceteris, ostendendo se professorem virtutum, cum sit vitiis plenus. II. Desiderat illa, quæ videt, necessariis non contentus. III.

In

In his obedit, quæ eum delectant: ea verò, quæ non delectant, aut facit invitus, aut quærit occasionem fugiendi. iv. Delectatur intemperantia, socius illorum, de quibus dicitur: *quorum Deus venter est.* v. Quærit laudari ab omnibus, & non à Deo: ideo prædicat sublimia, cantat altifona, singularia operatur. vi. Gloriat in superfluis, & habitu peregrino, cuius proprium deberet esse ipsa vera paupertas. vii. Nulla servat tempora; sed regit se secundum flatum carnis suæ. viii. Impudicè & frontosè accedit ad altare meum sacrificans, & absolvens alios, ipse vinculo dignus, & reprehensione. ix. Indignè portat signum gloriæ in capite suo, confœderatus hosti meo: fuit Sacerdos, & non ut Sacerdos vixit; ideo pars mea in ea est, aiebat diabolus. Respondit princeps dæmonum: pro honorifico nomine Sacerdotis mutetur sibi nomen, & vocetur sathan. Pro corona gloriæ, quam contempsit habere, ponatur ibi maledictionis opprobrium, & dejectio sempiterna. *h. i.*

III. De Religiosis proprietariis, deditisque aliis vitiis dicit ibidem Christus ad *S. Birgittam*: *Ego iuro in veritate mea, quòd si non fecissem propter duo bona: propter quæ sustineo eos, non una domus eorum staret erecta. Primum est Matris meæ oratio, quæ cum Patrono eorum incessanter orat. Secundum est iustitia meæ; quia quamvis propter malitiam eorum non teneor eis aliquam misericordiam facere; attamen propter dona offerentiam, quæ placent mihi, patior eos: ipsi enim sunt quasi instrumenta, quibus alii proficiunt.*

ciunt. Ex eorum nempe prädicatione, & cantu quandoque alii crescunt ad devotionem, & occasionem bene proficiendi; sed se ipsos in profundum dejiciunt; quia serviunt quasi servi ad lucrum non aternitatis. Verè servi sunt, & paucissimi inveniuntur alii, & tam pauci, quòd vix unus reperitur in centum. NB. h. i.

IV. S. Hieron. epist. 23. recenset iudicium Monachorum super Monacho proprietario mortuo in proprietate, his verbis. *Quid ante non plures annos Nitria gestum sit, referemus. Quidam ex fratribus parcior magis quàm avarior, centum solidos, quos lina texendo acquisiverat, moriens dereliquit. Initum est inter Monachos concilium, (nam in eodem loco circiter quinque millia divisis cellulis habitabant,) quid factò opus esset: alii pauperibus distribuendos; Macarius verò & Pambo, & Isidorus, & ceteri, quos Patres vocant, Sancto in eis loquente Spiritu, decreverunt, infodiendos esse cum eodem, dicendo: Pecunia tua tecum sit in perditionem. h. i. Narratur de S. Gregorio, quòd par iudicium exercuerit supra mortuum Monachum proprietarium. *Horresce, time & cave.**

NB. Simile horribile exemplum narrat S. Augustin. de Januario Monacho, qui quamvis haberetur ab aliis sanctus, tamen quia clanculum agros & vineas possedit, de iisque testamentum fecit, malèque vixit, & malè obiit, sepultus est, pecuniâ cum ipso colligatâ, cum hac damnaibili cærimonia: *Pecunia tua sit tecum in perditionem.*

Cesa

Cesarius l. 9. dial. c. 64. narrat de quodam Religioso ex Ordine suo lethaliter infirmo, & proprietario, qui sacrum viaticum ore sumptum deglutire nequivit. Apud eum in damnabili proprietate mortuum invenerunt 5. solidos æreos, quos cum ipso in agro sepelierunt, dicentes: Pecunia tua, quam, clam nobis, contra professionem tuam possedisti, tecum sit in perditionem.

V. Proprietarius Monachus laceratur à dæmone; De quo in collationibus PP. *Quidam Frater renuntians seculo, & dans, quæ habebat, pauperibus, retinens autem pauca ad opus suum, venit ad Abbatem Antonium. Quem cum agnovisset Senex, dixit illi: si vis Monachus fieri, vade in illum vicum, & eme carnes, & impone corpori tuo nudo, & sic veni huc. Et cum ille sic fecisset, aves lacerabant carnes & corpus ejus. Cum autem pervenisset ad Senem, interrogavit, si fecisset, quæ dixerat ei; ille autem ostendit corpus suum laceratum. Tunc dixit S. Antonius: qui renuntiant seculo, & volunt habere divitias, ecce ita impugnantur, & à demonibus discerpuntur. h.i.*

VI. In collationibus Patrum quidam Monachus, quicquid de labore ad victum supererat, secundum morem aliorum Monachorum, in eleëmofynam indigentioribus expendebat. At post misit satanas in cor ejus, dicens: collige tibi aliquam pecuniam, ne, cum senueris, aut ægrotare cœperis, aliquo indigeas. Et col-
legit,

legit, ac implevit unam lagenam nummis. Post hæc infirmatur, & putrescit pes ejus: & totam collectam pecuniam impendit in medicos & chirurgos; at nil juvat eum. Venit expertior medicus dicens, nisi curaveris pedem incidi, totum corpus putrescet. Resolvit se ad patiendum horribilem pedis incisionem. Illa autem nocte rediens in semetipsum, & pœnitentiam agens de his quæ gessit, ingemuit & flevit dicens: memor esto Domine operum meorum priorum, quæ faciebam, cum laborarem in horto, ex quo pauperibus ministrabam. Et cum fletet, astitit ei Angelus Domini, & dixit ei: Ubi sunt nummi, quos collegisti? & ubi est spes, de qua tractasti? at ille respondens ait: peccavi Domine, & ignosce mihi; ulterius hoc non faciam. Tunc Angelus tetigit pedem ejus, & statim sanatus est, & surgens manè abiit operari in agro.

En! nimia anxietas, & sollicitudo in Monacho pro crastino, pro senio, &c. non tantum displicet Deo, sed etiam punitur ab ipso tali temporali flagello. Potens est utique Deus etiam sine tuis corrasis nummulis te sanum ac robustum conservare, te infirmum sanare, ab infirmitate etiam præservare, in egentia sustentare, medici, medicamentorumque defectum per ministeria quoque Angelorum, si deessent homines, supplere; dummodo fidem ei servaveris in observantia votorum tuorum.

VII. In *Chron. Minorum* legitur, quòd Frater quidam laicus, volens contra inhibitionem

Re-

Regulæ suæ, literas discere, furtivè sibi provi-
derit de Psalterio: correptus de hoc, noluit ex-
tradere, sed in hac sua insolenti superbia, dura
cervice, ac horrida proprietate insorduit usque
ad infelicem mortem; antequam seriò admo-
nitus de extradendo Psalterio, contempserit, &
in hac proprietate infelicem animam efflavit.
Illa nocte cum horribili fragore & specie fratri-
bus ad matutinas Laudes concurrentibus appa-
ruit, suamque damnationem, & ejus causam a-
peruit: à quibus ad inferni pœnas remissus, æter-
nalibus pœnis numquam expiabit grande pro-
prietatis hoc piaculum.

VIII. In *Annalibus Cartusianorum*. Mona-
chus quidam, necdum evoluto tyrocinio, re-
diens de nocte ex matutinis Laudibus, tædio mo-
nasticæ seu solitariæ vitæ affectus, parabat exi-
tum per cœmeterium: at (Deo providè revocante)
videt omnes inibi sepultos de sepulchris re-
surgentes, in corpore, specie visibili se sisten-
tes, ac in candido Cartusiensium habitu sibi ap-
parentes; qui omnes hac voce alloquebantur
eum: quò properas miser? visne sanctitatis lo-
cum deserere, arctamque ad cælum viam cum
via perditionis commutare? Nos omnes in hoc
pœnitentiæ loco beatitudinem æternam lucrati,
& consecuti sumus, excepto uno Fratre laico
(ipsi vocant *Donatos*.) qui propter peccatum
proprietatis ad inferni pœnas damnatus est. Hoc
terribili exemplo concussi Cartusiani, in ob-
servantia voti paupertatis sunt punctualissimi:
& ad

& ad rigidam tenentur expropriationem faciendam, maximè circa tempus Paschale in cœna Domini, quando Judas primus nequam fur proprietarius de sacro peculio Dominico & Apostolico, Dominum suum & prodidit, & vendidit. Ad quam expropriationem eodem tempore articulatim faciendam quoad singula, obligantur etiam alii Religiosi aliorum Ordinum, quantum novi (nisi fortè essent omnino deformati, vel è contra pauperrimi.)

Ex eodem Ordine refert *Dionys. Cartus.* quòd quidam Religiosus alioquin timoratus vestem suam refecerit frustulo panni ex vestiario sine venia accepti. At, dum is in morbum incidisset, & magnam mentis & vultus hilaritatem ostendisset, hanc inturbavit dæmon, instar simiæ huic frustulo insidens, illud lambens, & valde in eo sibi complacens. Ille horrore nimio perterritus, recognoscens, se hoc segmentum sine venia Prioris accepisse, Superiorem ilico advocat, culpam confitetur, cum illo se reconciliat; & statim inde se dæmon subduxit. *Audite proprietarii! Deus non irridetur: reddite vota vestra Deo; nam etiam minimas ejus transgressiones in metuendo suo judicio strictè dijudicat Deus, immo & exactè adnotat diabolus.*

IX. *Gloriosus Franciscus Xaverius* (ut habetur in *Theatro R. F. 167.*) socium quemdam multavit exilio, in quo deprehendit proprietatis umbram. *Narrat Picinell. Idem narrat alium Monachum proprietarium unguibus vul-*

P turum,

turum, & dentibus canum dilaniatum in pœnam sui peccati.

Alius infœrtunatus Monachus (ut testis est *D. Hieron.*) hujus culpæ ergo, dæmonum tormentis subditus fuit. *Picinell. qui idem refert*, quòd

Albertus Magnus, ex præscripto sacr. Canon. quemdam ex suis Religiosis, ut vocant, *Conversum*, hujus delicti convictum rursus exhumatum Ecclesiastica privavit sepultura.

Ex eodem Ordine cum *S. memoria Fr. Reginaldus* Bononiæ Priorem ageret, laicus quidam aliquod panni ejus, quo ipsi utuntur, frustum eleëmofynæ nomine, sine venia Prioris acceperat, ut hœc suam vestem reficeret. Hunc ergo propterea Vir sanctus ad Capitulum vocat, & coram omnibus Religiosis, in eum ceu furem & proprietarium tam verbis asperis, quàm dura verberatione animadvertit: & pannum illum eo in loco, tum ipso, tum reliquis fratribus inspectantibus, flammæ injecit. En! quàm rigidè puniunt proprietarios, etiam in minutis (ut fortè alicui videri posset) Sancti Zelatores religiosæ paupertatis!

X. Constitutiones Canon. Regular. p. 2. c. 41. præcipiunt, *ut proprietarius tamquam voti transgressor acriter puniatur*. Idem quoque præcipiunt aliorum particularium Ordinum Constitutiones.

XI. Statum periculosum cùjusdam Abbatisse proprietariæ, ac deliciosæ reprehendit Christus, loquens *S. Birgitta* l. 6. revelat. c. 98. his
Verbis:

verbis: *Illam N. Abbatissa est de vaccis pinguibus, vadens in coeno, & cauda sua lutosa aspergit circumstantes: sic ipsa spargit sororibus exemplo suo pravo. Cujus vestimentorum ruga perhibent testimonium, quod non est Filia Beati Benedicti mei, nec est sponsa humilis, quia immemor est sponsionis suae. Nam Regula sua dicit, habere vestem, quae rudior & vilior invenitur; & illa habet molliorem, pulchriorem, & delectabiliorem. Regula etiam precipit comedere necessaria cum parcitate, & timore, nihilque habere proprium; sed ista habens proprium, impinguat se sicut vacca diaboli, sequendo propriam voluntatem. Regula etiam dicit, quod omnia sint in manu Abbatissae, non attendens intentionem Beati Benedicti mei, qui ideo omnia posuit in manu Abbatis, ut Abbas esset discretus, & exemplum virtutum, & Regulae precipuus imitator. Sed ista recipit nomen, & verbum potestatis ad dissolutionem suam, non attendens, quod de omnibus animabus sororum suarum redditura est mihi rationem. NB. Propterea scias, quod, nisi correxerit mores suos & sororum suarum, vadet cum vaccis pinguibus in infernum, & laniabunt eam corvi inferni, quia noluit cum humilibus & abstinentibus evolare in celum. h. i.*

XII. Prædicta Abbatissa mortua dirum sustinuit purgatorium; quod narratur lc. in revelat. S. Birgitta his verbis: *Hæc Abbatissa mortua apparuit B. Birgitta aliquantulum alba, sed quasi reti ferreo circumtexta; cuius lingua videbatur*

igneae, manus & pedes plumbei, oculi ex toto lacrymosi; & dixit: miraris de me, cur sic appareo deiformis? hac est retributio justitiae Dei. Nam quod alba videor, id est, quia virginitatem carnis habui. Sed rete ferreum denotat, quod regulares observantias, & patientiae bonum non servavi. Sicut enim in reti multa anse combinantur, sic ego pro multis operibus bonis omissis multa pati teneor; quia bona opera, cum tempus habui, non exercebam.

Quod verò lingua mea appareat ignea, dignum est, quia ipsa contra professionem meam in multis vanitatibus & scurrilitatibus solvebatur. Manus verò meae, & pedes apparent plumbei, & merito, quia opera mea, quae designantur in manibus, quae fuisse debuerant fulgentia quasi aurum, fuerunt mollia & dissoluta ut plumbum. Pedes quoque mei, quibus ad sorores meas bonis exemplis, & conversatione munda vivere instituebar, lubricaverunt in mundialibus, & desideres erant ad omne spiritale bonum. Oculi mei apparent tibi, sicut illius, qui nimium habet fletum; & merito, quia peperci eis à fletu, cum potui diluisse, & debuisssem omnes negligentias vitae meae. Verumtamen in statum misericordiae sum, & expectatione bonae spei, propter illa, quae fiunt in Ecclesia Dei, & propter preces Sanctorum, & Sanguinem Christi. h. i.

S. Canon (de quo J. Nadasus 28. Martii) S. Basilii discipulus Religiosum quemdam ad mentem revocavit, dum ob pecuniam ab illo congestam,

gestam, vidit dæmonem serpentis instar, illius gutturi circumdatum. *h. i.*

7. *Nigronius* narrat in Monasterio Gigniacensi Monachum contra paupertatis rigorem, micas ex mensa collectas non curasse, sed siviisse perire. Cui moribundo astitit dæmon, qui exactè hanc in eo malam consuetudinem notârât, ut eum in desperationem induceret, plenum saccum talibus micis ostendit. Quod obtinisset, nisi preces vehementes Fratrum obtitissent.

S. Odo Cluniac. refert l. 3. collat. c. 21. Monachæ morienti dæmonem apparuisse, illiusque conscientiam nimio terrore constrinxisse, eò quòd acum haberet sine licentia. Illâ ergo in commune delatâ non recedebat dæmon. Illa plûs anxia meminit etiam se adhuc filum sericum ad spondam habere sine licentia: quò in commune relatò, recessit malignus.

Meritò dixit itaque *S. P. N. Franciscus*, *nolle de nobis diabolum plûs, quàm tenuissimum capillum: ex illo enim cogitatum chamum ingentem, validumque ad nostras constringendas animas, sibi que vindicandas conficere.*

* * *
* * *

P 3

CA-